
Votaziun dal pievel

28 da november 2021

Emprim project

Iniziativa da tgira

Segund project

Iniziativa da giustia

Terz project

**Midada dals 19 da mars 2021
da la Lescha COVID-19**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Emprim project**Iniziativa da tgira**

Curtamain	→	4–5
Detagls	→	10
Arguments	→	14
Text da votaziun	→	18

Segund project**Iniziativa da giustia**

Curtamain	→	6–7
Detagls	→	20
Arguments	→	24
Text da votaziun	→	28

Terz project**Midada dals 19 da mars 2021 da la Lescha COVID-19**

Curtamain	→	8–9
Detagls	→	30
Arguments	→	34
Text da votaziun	→	38

Il's videos
da votaziun:

admin.ch/videos-rm

L'app davart
las votaziuns:

VoteInfo

Curtamain

Iniziativa da tgira

Situaziun da partenza

La tgira è ina pitga impurtanta dal provediment medicinal. En vista a la vegliadetgna creschenta da la populaziun stat ella davant grondas sfidas. Per pudair garantir la qualitad da la tgira ston vegnir scoladas dapli forzas spezializadas da tgira che oz. Ultra da quai ston vegnir stgaffidas cundiziuns, per ch'ellas restian pli ditg en lur professiun.

Il project

L'iniziativa pretenda che la Confederaziun ed ils chantuns promovian la tgira. Ella ed els duain procurar che tuts hajan access ad ina tgira suffizienta e d'auta qualitad. I duai dar avunda tgirunzas diplomadas e tgirunzs diplomads e las persuanas che lavuran en la tgira duain vegnir incaricadas confurm a lur scolaziun ed a lur cumpetenzas. L'iniziativa pretenda er che la Confederaziun reglia las cundiziuns da lavor e ch'ella procura per ina indemnisaziun adequata da las prestaziuns da tgira. Plinavant duain las tgirunzas ed ils tgirunzs pudair metter a quint tschertas prestaziuns directamain a las cassas da malsauns.

Cuntraproposta indirecta

Per il Cussegl federal ed il parlament va l'iniziativa memia lunsch. Els suttamettan ina cuntraproposta indirecta a l'iniziativa. La scolaziun e la furmaziun supplementara duain vegnir promovidas durant 8 onns cun fin ad 1 milliarda francs. Tgirunzas e tgirunzs duain pudair metter a quint directamain tschertas prestaziuns. In mecanissem da controlla duai impedir ch'ils custs da sanadad e las premias da las cassas da malsauns s'augmentian tras quai. La cuntraproposta entra en vigur, sche l'iniziativa vegn refusada e sch'i na vegn betg fatg in referendum cunter questa cuntraproposta.

Detagls	→	10
Arguments	→	14
Text da votaziun	→	18

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Per in sector da tgira ferm (Iniziativa da tgira)»?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Il Cussegl federal ed il parlament vulan rinforzar la tgira. Ma tenor els va l'iniziativa memia lunsch, cunzunt la regulaziun da las cundiziuns da lavur tras la Confederaziun. Sin basa da lur cuntraproposta vegnan scoladas svelt dapli personas da tgira. Quellas survegnan dapli cumpetenzas, senza ch'ils custs e las premias s'augmentian pervia da quai.

[🔗 admin.ch/iniziativa-da-tgira](https://admin.ch/iniziativa-da-tgira)

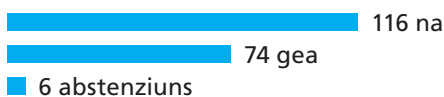
Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

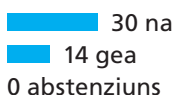
Per il comité è il stadi d'urgenza en la tgira gia daditg realitad. Memia paucas personas da tgira vegnan scoladas e memia bleras bandunan la professiun suenter paucs onns, perquai ch'ellas èn exaustas. A ses avis è la cuntraproposta indirecta dal parlament insufficienta, perquai ch'i mancan mesiras per che las personas da tgira restian pli ditg en la professiun.

[🔗 pfllegeinitiative.ch](https://pfllegeinitiative.ch)

Votaziun en
il Cussegl nazional

Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns

Curtamain

Iniziativa da giustia

Situaziun da partenza

Oz elegia il parlament las derschadras federalas ed ils derschaders federal. Las elecziuns han lieu mintga sis onns. Il parlament resguarda en quest connex che las partidas politicas sajan represchentadas en moda adequata (uschenumnà proporz da las partidas). Ord vista da las iniziantas e dals iniziants da l'Iniziativa da giustia pregiuditgescha questa procedura electorala l'indipendenza giudiziala. Ultra da quai crititgeschan ellas ed els che personas senza partida n'hajan naginas schanzas da vegnir elegidas.

Il project

L'Iniziativa da giustia vul introducir ina nova procedura electorala: las derschadras federalas ed ils derschaders federal duain vegnir eruids en l'avegnir cun trair la sort. Tgi che dastga sa participar a la procedura da sort, vegn decidì d'ina cumissiun spezialisada. A la decisiun tras la sort dastga questa cumissiun admetter mo personas che han las qualificaziuns personalas e professionalas necessarias per l'uffizi da derschadra u derschader. E las linguas uffizialas ston esser represchentadas en moda adequata al Tribunal federal. Las derschadras federalas ed ils derschaders federal pudessan exequir lur uffizi fin 5 onns suenter la vegliadetgna ordinaria da renta. Cuntrari ad oz na stuessan ellas ed els betg sa suttametter ad ina reelecziun. Il parlament pudess revocar derschadras e derschaders mo, sch'ellas ed els avessan violà grevamain lur obligaziuns d'uffizi u na fissan betg pli ablas u abels a lunga vista d'ademplier lur uffizi.

Detagls	→	20
Arguments	→	24
Text da votaziun	→	28

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Nominaziun da las derschadras federalas e dals derschaders federalas en ina procedura da sort (Iniziativa da justia)»?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Tenor il Cussegl federal ed il parlament n'è la procedura da sort betg adattada per nominar las derschadras federalas ed ils derschaders federalas. Empè d'ina elecziun democratica vales la casualità. Ultra da quai na datti nagins indizis che las derschadras federalas ed ils derschaders federalas na giudigeschentan betg en moda independenta. Il sistem vertent è sa cumprovà.

[🔗 admin.ch/iniziativa-da-justia](https://admin.ch/iniziativa-da-justia)

Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

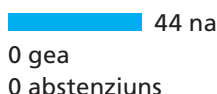
Per il comité na pon las derschadras federalas ed ils derschaders federalas betg giuditgar en moda independenta en il sistem vertent, perquai ch'ellas ed els ston temair da betg vegnir reelegids. Candidatas e candidats senza partida n'han ultra da quai nagina schanza da vegnir elegids. L'iniziativa da justia vul curreger questas incunvegientschas.

[🔗 justiz-initiative.ch](https://justiz-initiative.ch)

Votaziun en
il Cussegl nazional

 191 na
1 gea
4 abstenziuns

Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns

 44 na
0 gea
0 abstenziuns

Curtamain

Midada dals 19 da mars 2021 da la Lescha COVID-19

Situaziun da partenza

La pandemia dal coronavirus ha pretendì dal Cussegl federal d'agir svelt ed en moda rigurusa per proteger ils umans e las interpresas. Il cumenzament ha el stuì sa basar per part sin dretg d'urgenza. Dapi ch'il parlament ha deliberà il settember 2020 la Lescha COVID-19, fixescha quella las ulteriuras mesiras, cun las qualas il Cussegl federal duai cumbatter cunter la pandemia, e la moda, co ch'el duai mitigiar donns economic. Per reagir sin il svilup da la crisa è la lescha vegnida adattada pliras giadas. Suenten in referendum han las votantas ed ils votants acceptà la lescha ils 13 da zercladur 2021 cun 60 pertschient. Ils 28 da november vegn ina part da la lescha danovamain suttamessa a la votaziun, suenter ch'in ulteriur referendum è reussì. I sa tracta qua da las adattaziuns ch'il parlament ha concludì il mars 2021.

Il project

Cun la midada da la lescha dal mars 2021 ha il parlament extendì ils agids finanziaus per persunas pertutgadas che n'avevan fin lura survegnì nagin sustegn u memia pauc. Il contact tracing per interromper las chadainas da transmissiun è vegnì sviluppa vinavant. Ultra da quai èsi vegnì fixà che la Confederaziun promovia tests da COVID e ch'ella possia surpigliar ils custs per quels. Plinavant ha il parlament stgaffì ina basa legala per il certificat COVID ch'el pretenda per persunas guaridas e vaccinadas sco er per persunas cun in test negativ per facilitar viadis a l'exteriur e per permetter tschertas occurrenzas.

Detagls	→	30
Arguments	→	34
Text da votaziun	→	38

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar la midada dals 19 da mars 2021 da la Lescha federala davart las basas legalas da las ordinaziuns dal Cussegl federal per superar l'epidemia da COVID-19 (Lescha COVID-19) (cas da direzza, assicuranza cunter la dischoccupaziun, tgira d'uffants complementara a la famiglia, persunas che lavuran sin il champ cultural, occurrenzas)?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

La Lescha COVID-19 ch'è vegnida adattada pliras giadas permetta da proteger meglier ils umans e las interpresas. Las adattaziuns dal mars 2021 extendan l'agid economic impurtant e serran largias da sustegn. Il certificat COVID simplifitgescha viadis a l'exteriur e pussibilitescha da realisar tschertas occurrenzas.

admin.ch/midada-lescha-covid-19

Recumandaziun
dals comités
da referendum

Na

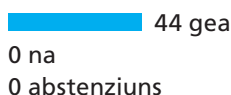
Per ils comités è la midada da la lescha dal mars 2021 nunnecessaria ed extrema. Per proteger cunter COVID u cunter outras malsognas bastan las leschas existentas. Tenor l'avis dals comités chaschuna la midada da la lescha er ina spartiziun da la Svizra ed ina surveglianza massiva da tuttas e tuts.

covidgesetz-nein.ch

Votaziun en
il Cussegl naziunal

Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns

Detagls

Iniziativa da tgira

Situaziun da partenza

La tgira è ina pitga impurtanta dal provediment medicinal, ed il basegn crescha cuntinuadamain. Perquai ch'i dat adina dapli personas attempadas, vegn a crescer ils proxims onns er il dumber da personas che pateschan da malsognas sco cancer e diabetes u da malsognas cardiovasclaras. Per mantegnair la qualitad da la tgira ston vegnir scoladas dapli personas da tgira.

Iniziativa

L'iniziativa pretenda che la Confederaziun ed ils chantuns reconuschian e promovian la tgira sco element impurtant dal provediment da la sanadad. L'access ad ina tgira d'auta qualitad duai vegnir garantì per tut ils umans. La Confederaziun ed ils chantuns duain procurar ch'in dumber sufficient da tgirunzas diplomadas e tgirunzs diplomads stettia a disposiziun. Ultra da quai duain las personas ch'èn activas en la tgira pudair lavurar conform a lur scolaziun ed a lur cumpetenzas, per che la qualitad da la tgira na pateschia betg. En detagl pretenda l'iniziativa regulaziuns da las cundiziuns da lavur, da l'indemni-saziun, dal svilup professional e dal rendaquint.

Cundiziuns da lavur

L'iniziativa pretenda da la Confederaziun da reglar en moda lianta las cundiziuns da lavur en ils ospitals, en las chasas da dimora ed en las organisaziuns da la Spitex. Per exempel stuess ella fixar directivas davart l'autezza dals salaris u procurar per ina meglra cumpatibilitad da la professiun cun la famiglia, per exempel cun prescripziuns areguard ils plans da servetsch. Tras quai intervegniss la Confederaziun en las cumpetenzas dals chantuns, dals manaschis e dals partenaris

Arguments dal comité d'iniziativa	→	14
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	16
Text da votaziun	→	18

socials (federaziuns dals patruns e dals lavurants). Quels reglan oz cuminaivlamain las cundiziuns da lavur ed ils salaris.

Indemnisaziun

La Confederaziun stuess er garantir ina indemnisaziun adequata da las prestaziuns da tgira. Sche quellas vegnissan indemnisadas cun ina tariffa pli auta, pudessan ils manaschis – tenor l’avis da las iniziantas e dals iniziants – per exempel reparter la lavur sin dapli forzas spezializadas da tgira. La professiun daventass uschia pli attractiva e la tgira sa meglierass.

Svilup professiunal

L’iniziativa pretenda che la Confederaziun decreteschia ulteriuras disposiziuns davart il svilup professiunal per uschia augmentar la valur da la professiun ed avrir perspectives supplementaras a las tgirunzas ed als tgirunzs. Qua tras duain las persunas ch’èn activas en la tgira restar pli ditg en la professiun.

Rendaquint direct da prestaziuns

Plinavant pretenda l’iniziativa che las tgirunzas ed ils tgirunzs possian metter a quint en l’avegnir tschertas prestaziuns directamain a l’assicuranza obligatorica da malsauns u ad autras assicuranzas socialas. Oz pon ellas ed els da princip metter a quint mo quellas prestaziuns che vegnan ordinadas d’ina media u d’in medi.

Mesiras d’enfin ussa

La Confederaziun ed ils chantuns han prendì ils onns passads numerusas mesiras per rinforzar la professiun da tgirunza e tgirunz. Quellas cumenzan tar la pratica da la professiun e tar la scolaziun.

Autonomia pli gronda

Dapi il cumenzament da l’onn 2020 pon tgirunzas e tgirunzs lavurar en moda pli autonoma. Suenten in’ordinaziun d’ina media u d’in medi pon ellas ed els eruir sezs il basegn da tgira e furnir tschertas prestaziuns senza ulteriur consentiment d’ina media u d’in medi. Exempels per quai èn la tgira da basa u tschertas cussegliaziuns.

Masterplan per la furmaziun da tgirunzas e tgirunzs

Cun il Masterplan per la furmaziun da tgirunzas e tgirunzs che vegn sustegni da la Confederaziun e dals chantuns, èn vegnidas realisadas differentas mesiras. Grazia a quellas è il dumber da diploms vegnì augmentà considerablamain ils ultims onns: en la furmaziun fundamentala professiunala, sin il stgalim da diploms ed er en ils studis supplementars ad in diplom, sco per exempel en la tgira intensiva.

Rinforzament dal profil professional

Bleras tgirunzas e blers tgirunzs bandunan la professiun en il decurs da lur vita professionala. Ellas ed els midan la bransch a dattan si l'activitad da gudogn. La Confederaziun ha prendì mesiras per rinforzar il profil professional da las tgirunzas e dals tgirunzs, per ch'ellas ed els restian pli ditg en la professiun u per ch'ellas ed els cumenzian puspè en lur professiun. Uschia èn vegnids lantschads in program da return en la professiun, programs per la meglra collavuraziun tranter las gruppas professionalas en il sector da sanadad ed ina campagna da reputaziun per la tgira da lunga durada. Plinavant ha la Confederaziun prendì mesiras per meglrar la cumpatibilitad da la famiglia cun la professiun e per distgargar persunas che tgiran lur confamigliars.

Cuntraproposta indirecta

Er il Cussegl federal ed il parlament vulan rinforzar vinavant la professiun da tgirunza e tgirunz. Per els va l'iniziativa dal pievel dentant memia lunsch, en spezial areguard las cundiziuns da lavur ed areguard l'indemnisaziun. Perquai ha il parlament deliberà ina cuntraproposta indirecta¹ che integrescha las pretendens las pli impurtantas da l'iniziativa e che permetta ina realisaziun svelta. Per promover la scolaziun mettan la Confederaziun ed ils chantuns a disposiziun circa 1 milliarda francs ils proxims 8 onns. En il rom da questa offensiva da scolaziun èn previsas las suandantas mesiras:

- Las studentas ed ils students che absolvan ina scolaziun da tgira en ina scola auta spezialisada u en ina scola spezialisada superiura, duain survegnir in sustegn finanziel sche necessari.
- Ils ospitals, las chasas da tgira e las organisaziuns da la Spitex survegnan contribuziuns da sustegn per lur lavur en la scolaziun pratica da tgirunzas diplomadas e da tgirunzs diplomads.
- Las scolas autas spezialisadas e las scolas spezialisadas superiuras survegnan subvenziuns, sch'ellas augmentan il dumber da plazzas da furmaziun.

Er la cuntraproposta indirecta permetta a las tgirunzas ed als tgirunzs da metter a quint tschertas prestaziuns directamain a l'assicuranza obligatorica da malsauns. In mecanissem da controlla duai impedir ch'i dettia in augment da las prestaziuns e pia dals custs da sanadad, che chaschunass alura in augment da las premias da las cassas da malsauns sin donn e cust da la populaziun. Il parlament ha acceptà la cuntraproposta cun ina clera maiortad. La cuntraproposta entra en vigur, sche l'iniziativa vegn refusada e sche la cuntraproposta na vegn betg cumbattida cun success tras in referendum.

1 Lescha federala dals 19 da mars 2021 davart la promoziun da la scolaziun en il sector da la tgira ([🔗 parlament.ch](https://www.parlament.ch) > Ratsbetrieb > Alle Schlussabstimmungstexte > Frühjahrssession 2021).

Cumparegliaziun iniziativa e cuntraproposta indirecta

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, stuessan il Cussegl federal ed il parlament elavurar in text da lescha che realisescha l'iniziativa. La cuntraproposta cumpiglia gia disposiziuns concretas per la realisaziun.

	Iniziativa da tgira	Cuntraproposta indirecta
Avunda tgirunzas diplomadas e tgirunzs diplomads	La realisaziun concreta è averta	Fin 1 mia. francs per l'offensiva da scolaziun
Cundiziuns da lavur	La Confederaziun procura per cundiziuns da lavur adattadas a las pretensiuns La realisaziun concreta è averta	Nagina nova regulaziun: per las cundiziuns da lavur ed ils salaris restan cumpetents primarmain ils chantuns, ils manaschis ed ils partenaris socials
Indemnisaziun	La Confederaziun procura per ina indemnisaziun adequata da las prestaziuns da tgira La realisaziun concreta è averta	Nagina nova regulaziun: il Cussegl federal ed il parlament en da l'avis che l'indemnisaziun da las prestaziuns da tgira saja adequata
Svilup professiunal	La Confederaziun procura per pussaivladads per in svilup professiunal La realisaziun concreta è averta	Nagina nova regulaziun: ils acturs da la furmaziun restan cumpetents per sviluppar ils profils professiunals
Rendaquint direct sin donn e cust da la cassa da malsauns	La realisaziun concreta è averta	<ul style="list-style-type: none"> – Mecanissem da controlla per ch'ils custs na s'augmentian betg – Restricziun d'admissiun: sch'ils custs s'augmentan surproporzionalmain, pon ils chantuns restrenscher il dumber da tgirunzas e tgirunzs u d'organisaziuns da tgira che pon far in rendaquint direct

Arguments

Comité d'iniziativa

Il stadi d'urgenza en la tgira è gia daditg realitad. Memia paucas persunas da tgira vegnan scoladas, memia bleras bandunan la professiun suenter paucs onns, perquai ch'ellas èn exaustas. Mo grazia ad in dumber creschent da persunas da tgira che vegnan da l'exteriur po il provediment vegnir mantegnì. La cuntraproposta indirecta dal parlament è insuffizienta. Ella focussescha sin la scolaziun. I mancan mesiras, per che las persunas da tgira restian pli ditg en la professiun. In gea a l'Iniziativa da tgira garantescha che tuttas e tuts survegnian ina buna tgira er en l'avegnir.

Eliminar il stadi d'urgenza en la tgira

En Svizra pateschan adina dapli persunas da malsognas cronicas. Il basegn da tgira da la populaziun crescha, pervia da quai dovri dapli persunal da tgira. La Svizra scolescha sezza stgars la mesadad dal persunal da tgira diplomà ch'ella dovra. Actualmain n'èn passa 10 000 plazzas da tgira betg occupadas. En nagina autra professiun na datti dapli plazzas vacantas. Passa 40 pertschient da las persunas da tgira bandunan puspè la professiun suenter paucs onns.

Impedir sortidas da la professiun

Ultra d'ina offensiva da scolaziun massiva ston vegnir meglieradas las cundiziuns da lavur da las persunas da tgira e reconuschidas lur cumpetenzas, per ch'ellas restian pli ditg en la professiun. Impurtants per la cuntentientscha en la professiun èn il dumber da las persunas da tgira per turnus, la communicaziun ad ura dals plans da lavur, las pussaivladads da sa sviluppar vinavant ed il salari. Mo grazia a persunas da tgira che derivan da l'exteriur po il provediment da la sanadad da la Svizra vegnir mantegnì. La recrutaziun da persunas dal fatg estras indeblescha il provediment da la sanadad en lur pajais d'origin. La Svizra sto scolar sezza dapli agen persunal da tgira.

Garantir la qualidad da la tgira

Per garantir la segirezza da las pazientas e dals pazients ed ina buna qualidad da la tgira dovri da tut temp avunda personal da tgira che vegn incaricà correctamain sin tut las partiziuns. Ils ospitals, las clinicas, las chasas da dimora ed il sectur ambulat dovran per quai ils meds finansials necessaris. I vala la paina da rinforzar la tgira. Blera suffrientscha po vegnir impedita. Avunda personal da tgira diplomà reducescha la ristga da cumpticaziuns e da mortoris tar las pazientas ed ils pazients. Custs nunnecessaris pervia da dimoras lungas e repetidas en l'ospital veggan evitads; quest connex è cumprovà scientificamain.

La cuntraproposta n'è betg suffizienta

La cuntraproposta indirecta ch'il parlament ha elavurà sa concentrescha sin las investiziuns en la scolaziun. Sortidas da la professiun temprivas na pon uschia betg vegnir impeditas. I mancan mesiras che segireschan la qualidad da la tgira e che megliereschan las cundiziuns da lavur. Las investiziuns dal parlament en la scolaziun restan senza effect.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 pfllegeinitiative.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

La lavur da las tgirunzas e dals tgirunzs è da gronda impurtanza per la populaziun. Per il Cussegl federal e per il parlament va l'iniziativa dentant memia lunsch, tranter auter perquai ch'ella vul che la Confederaziun reglia las cundiziuns da lavur. Per rinforzar svelt la tgira han il Cussegl federal ed il parlament elavurà ina cuntraproposta indirecta. Quella prevesa circa 1 milliarda francs per in'offensiva da scolaziun, e las tgirunzas ed ils tgirunzs duain survegnir daplì cumpetenzas per far giu quint. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa cunzunt per ils suandants motifs:

Nagina regulaziun dals salaris tras la Confederaziun

Bunas cundiziuns da lavur e salaris gists èn elements impurtants per che la professiun da tgirunza e tgirunz saja attractiva e per che las personas ch'èn activas en la tgira restian uschè ditg sco pussaivel en la professiun. Ils ospitals, las chasas da dimora e las organisaziuns da la Spitex sco er ils chantuns ed ils partenaris socials duain procurar vinavant cuminaivlamain per quai. Els enconuschan il meglier las relaziuns localas. Ils salaris e las cundiziuns da lavur na duain betg vegnir regladas da la Confederaziun.

Nagina posiziun speziala d'ina professiun

La tgira è ina part impurtanta dal provediment medicinal, ch'è gia francada en la Constituziun federala. Il Cussegl federal ed il parlament na vulan betg menziunar anc separadamain la tgira. Uschiglio survegniss ina gruppa professiunala ina posiziun speziala en la Constituziun federala.

Rendaquint direct mo cun controlla dals custs

Cun il rendaquint direct integrescha la cuntraproposta in element da l'iniziativa. Ella prevesa dentant in mecanissem da controlla. Dapi intgins onns fa il Cussegl federal grondas stentas per franar l'augment dals custs da sanadad. Ils custs duain s'augmentar mo en la dimensiun che po vegnir motivada or da l'optica da la medischina. En cas d'in rendaquint direct senza mecanissem da controlla exista il privel ch'ils custs da sanadad e pia las premias da las cassas da malsaunas creschan.

1 milliarda francs per offensiva da scolaziun

La sfida la pli gronda è la mancanza da forzas specialisadas da tgira. Il Cussegl federal ed il parlament han perquai concludì en lur cuntraproposta in'offensiva da scolaziun, per la quala stattan a disposiziun svelt circa 1 milliarda francs. Quests daners permettan da stgaffir las plazzas da furmaziun che vegnan duvradas urgentamain per tgirunzas e tgirunzs e da sustegnair finanzialmain lur scolaziun e lur furmaziun supplementara.

La cuntraproposta rinforza svelt la tgira

Il Cussegl federal ed il parlament vuessan rinforzar svelt ed en moda efficazia la tgira. En lur cuntraproposta indirecta integreschan els ina gronda part da las pretensiuns da l'iniziativa. La cuntraproposta cuntogna mesiras concretas ch'èn gia vegnidas deliberadas dal parlament e che pon vegnir realisadas svelt. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, crudass questa cuntraproposta. Il Cussegl federal ed il parlament stuessan elavurar ina nova lescha e suttametter quella al process parlamentar, quai che pudess chaschunar in grond retard.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'Iniziativa da tgira.

Na

[🔗 admin.ch/iniziativa-da-tgira](https://www.admin.ch/iniziativa-da-tgira)

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per in sector da tgira ferm (Iniziativa da tgira)» dals 18 da zercladur 2021

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
sunter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per in sector da tgira ferm (Iniziativa
da tgira)» ch'è vegnida inoltrada ils 7 da november 2017²,
sunter avair gì invista da la missiva dal Cussegl federal dals 7 da november 2018³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 7 da november 2017 «Per in sector da tgira ferm
(Iniziativa da tgira)» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals
chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 117c⁴ Tgira

¹ La Confederaziun ed ils chantuns renconuschan e promovon la tgira sco element
impurtant dal provediment da la sanadad e procuran che tuts hajan access ad ina
tgira suffizienta e d'auta qualidad.

² Ella ed els garanteschon ch'i dettia in dumber suffizient da tgirunzas e tgirunzs
diplomads per il basegn pli e pli grond e che las personas che lavuran en la tgira
vegnian incaricadas conform a lur scolaziun e conform a lur cumpetenzas.

¹ SR 101

² BBl 2017 7724

³ BBl 2018 7653

⁴ Il numer definitiv da quest artitgel vegn fixà da la Chanzlia federala sunter la votaziun
dal pievel; en quest connex coordinescha ella la numeraziun cun las disposiziuns da la
Constituziun federala che valan il mument che quest artitgel vegn acceptà dal pievel e
dals chantuns e fa las adattaziuns necessarias en tut il text da l'iniziativa.

Art. 197 cifra 12⁵

12. Disposiziun transitorica tar l'art. 117c (Tgira)

¹ En il rom da sias cumpetenzas decretescha la Confederaziun disposiziuns executivas concernent:

- a. la fixaziun da las prestaziuns da tgira che vegnan furnidas da tgirunzas e tgirunzs sin donn e cust da las assicuranzas socialas:
 1. en atgna responsablidad,
 2. sin ordinaziun d'ina media u d'in medi;
- b. l'indemnisaziun adequata da las prestaziuns da tgira;
- c. las cundiziuns da lavur adattadas a las pretensiuns per las personas che lavuran en la tgira;
- d. las pussaivladads dal svilup professiunal da las personas che lavuran en la tgira.

² L'Assamblea federala delibera la disposiziuns executivas legalas entaifer 4 onns suenter l'acceptaziun da l'artitgel 117c tras il pievel ed ils chantuns. Fin che las disposiziuns executivas legalas entran en vigur prenda il Cussegl federal – entaifer 18 mais suenter l'acceptaziun da l'artitgel 117c tras il pievel ed ils chantuns – mesiras efficazias per eliminar la mancanza da tgirunzas e tgirunzs diplomads.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

⁵ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

Detagls**Iniziativa da giustia**

Arguments dal comité d'iniziativa	→	24
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	26
Text da votaziun	→	28

Situaziun da partenza

Oz vegnan las derschadras federalas ed ils derschaders federals elegids da l'Assamblea federala plenara (dal parlament). La Cumissiun giudiziala dal parlament publitgescha las piazzas da derschadras e derschaders libras ed examinescha las candidaturas. Suenter suttametta ella al parlament propostas d'elecziun cun personas che han las qualificaziuns persunalas e professiunalas necessarias. La Cumissiun giudiziala guarda voluntarmain che las linguas uffizialas e las differentas forzas politicas sajan represchentadas en il Tribunal federal en moda uschè commensurada sco pussaivel. Ella po resguardar ulteriurs aspects, sco la schlattaina e la derivanza regiunala. Il parlament elegia las derschadras ed ils derschaders per ina durada d'uffizi da 6 onns; mintga 6 onns han lieu elecziuns da renovaziun totala. Las derschadras ed ils derschaders en uffizi vegnan per regla reelegids. Dapi l'onn 1874 n'èn mo dus derschaders betg vegnids reelegids dal parlament per in'ulteriura perioda d'uffizi – tuts dus per motivs da vegliadetgna.

Introducziun d'ina procedura da sort

L'Iniziativa da giustia pretenda che betg pli il parlament, mabain la sort duai eruir las derschadras federalas ed ils derschaders federals. Per quest intent sto la procedura da sort esser concepida uschia, che las linguas uffizialas èn represchentadas sco oz commensuradamain en il Tribunal federal. Co che la procedura duai ultra da quai vegnir realisada, surlascha l'iniziativa al legislatur.

Admissiun a la procedura da sort

Tgi che dastgass sa participar a la procedura da sort, vegniss decidi d'ina cumissiun spezializada independenta. A la decisiun tras la sort dastgass quella admetter mo personas che han las qualificaziuns persunalas e professiunalas necessarias per l'uffizi da derschadra u derschader. Tge ch'è da chapir concretamain sut qualificaziuns persunalas e professiunalas, pudess vegnir fixà dal legislatur.

Nominaziun da la cumissiun spezialisada

Tenor l'iniziativa nominass il Cussegl federal las commembras ed ils commembers da la cumissiun spezialisada per ina durada d'uffizi unica da 12 onns. Areguard lur activitad stuessan las commembras ed ils commembers esser independents d'autoritads e d'organisaziuns politicas. Davart la cumposiziun da la cumissiun spezialisada n'inditgescha l'iniziativa nagut.

Durada d'uffizi e destituziun da l'uffizi

Ina giada che las derschadras federalas ed ils derschaders federali èn vegnids nominads tras la sort, pudessan ellas ed els exequir lur uffizi fin 5 onns sunter la vegliadetgna ordinaria da renta. Cuntrari ad oz na stuessan ellas ed els betg sa sutta-metter ad ina reelecziun. Il parlament pudess relaschar las derschadras ed ils derschaders sin proposta dal Cussegl federal mo en dus cas: sch'ellas ed els han violà grevamain lur obligaziuns d'uffizi u sch'ellas ed els han pers duraivlamain l'abilitad d'ademplier lur uffizi – per exempel per motivs da sanadad.

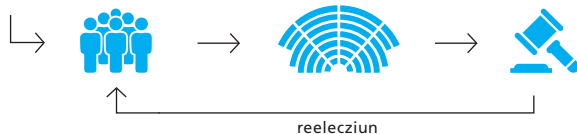
Elecziuns da las derschadras federalas e dals derschaders federali

Oz:

La Cumissiun giudiziala parlamentara recumonda candidatas e candidats

L'Assamblea federala elegia las derschadras federalas ed ils derschaders federali

Perioda d'uffizi: 6 onns

Sche l'iniziativa vegniss acceptada:

Ina cumissiun spezialisada independenta decida, tgi che vegn admiss a la procedura da sort

Las derschadras federalas ed ils derschaders federali vegnan eruids tras la sort

Perioda d'uffizi: vegliadetgna da pensiun + 5 onns

Ina relaschada or da l'uffizi è pussaivla

Taglia da mandat

Oz pajan las derschadras ed ils derschaders – gist uschia sco las commembras ed ils commembers da las regenzas u dals parlaments – sin plaun federal e chantunal per regla ina part da lur salari a lur partida (uschenumnada taglia da mandat). Quest pajament n'è betg prescrit tras lescha. La taglia da mandat è naschida, perquai che la Svizra n'enconuscha – cuntrari ad auters pajais – betg ina finanziaziun da las partidas tras il stadi. La taglia da mandat na figurescha betg en il text da l'iniziativa. Tuttina s'empermettan las iniziantas ed ils iniziants che la taglia da mandat vegnia facticamain abolida per las derschadras federalas ed ils derschaders federal, perquai ch'ellas ed els fissan pli independents da las partidas grazia a la procedura da sort. Separadamain da la procedura electorala e da l'iniziativa discutescha il parlament davart l'aboliziun da la taglia da mandat.

Arguments

Comité d'iniziativa

La Svizra ignorescha la separaziun da las pussanzas tranter la politica e la giustia sco princip per in stadi da dretg.

**Tribunal federal:
sut pressiun
da las partidas**

En il sistem actual decidan sulettamain las partidas, tgi che survegn in uffizi en il tribunal suprem. Ina derschadra u in derschader sto appartegnair ad ina partida e pajar a quella mintga onn ina taglia da mandat, per ch'ella u el survegnia l'uffizi, schebain ch'i stat gia en il Patg federal da l'onn 1291: «Nus avain empermess unanimamain che nus na renconuschian en las valladas nagin derschader che ha acquistà l'uffizi insaco per daners u per valurs monetaras.»

Mo var 5 % da la populaziun appartegnan ad ina partida. Tuttina n'han candidatas e candidats senza partida – er sch'ellas ed els han qualificaziuns excellentas – nagina schanza da daventar derschadra u derschader al tribunal suprem. En il meglier cas è la cumpetenzza professiunala da segunda impurtanza.

Per pudair restar en uffizi ston las derschadras federalas ed ils derschaders federals sa metter a disposiziun mintga 6 onns per ina reelecziun. Cun questa smanatscha sa segireschan las partidas e las autoritads lur influenza sin la giustia.

Il sistem actual engrevgescha u impedescha sentenzias independentas. Persunas che tschertgan dretg e ch'enconuschian il sistem na pon betg avair confidenza en la giustia. Er adina dapli decisziuns politicas na vegnan betg prendidas en ils parlaments, mabain dal tribunal suprem. Quel decida sco bratsch prolungà da las autoritads e da las partidas – guntgind ils dretgs dal pievel.

L'Iniziativa da giustia vul giustia

- Mintga persuna po candidar, er senza esser commembra d'ina partida, per in uffizi da derschader al tribunal suprem. Las partidas na dastgan betg pli vender uffizis e las derschadras ed ils derschaders na dastgan betg pli cumprar tals.
- Ina cumissiun spezialisada independenta examinescha las annunzias areguard las qualificaziuns professionalas e persunalas.
- Tranter las candidatas ed ils candidats che reusseschan l'examinaziun da la cumissiun spezialisada independenta, decida la sort.
- Questa procedura da sort qualifitgada pussibilitescha a tut las candidatas ed a tut ils candidats da sa participar pliras giadas a l'evaluaziun da derschadras e derschaders futurs – senza perder la fatscha.
- Cun resguardar las linguas naziunalas vegn promovida la diversidad culturala da la Svizra.
- Ina reelecziun da las derschadras e dals derschaders croda davent. Las derschadras ed ils derschaders dastgan restar en uffizi maximalmain 5 onns sur la vegliadetgna ordinaria da renta.
- Tgi che violescha grevamain las obligaziuns d'uffizi, po vegnir relaschè da l'uffizi da derschader.

Vulais Vus derschadras e derschaders independents?

Alura As engaschai per la giustia. Cumbattai cunter l'entretschament da la politica, da la giustia e da las autoritads.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 [justiz-initiative.ch](https://www.justiz-initiative.ch)

Arguments

Cussegl federal e parlament

Il sistem actual da l'elecziun da las derschadras federalas e dals derschaders federalas tras il parlament è cumprovà, democratic e transparent. L'Iniziativa da giustia vul rempazzar quest sistem tras ina procedura da sort, nua che la casualidad decida. Il Cussegl federal ed il parlament refusan l'iniziativa cunzunt per ils suandants motivs:

Elecziun democratica empè da fortuna tras la sort

Il sistem vertent è sa cumprovà. Oz elegia il parlament las derschadras federalas ed ils derschaders federalas. L'elecziun è publica. Sco organ electoral surpiglia il parlament la responsabladad politica. Uschia ha il Tribunal federal sia legitimaziun democratica. La procedura da sort indeblescha la legitimaziun democratica dal Tribunal federal: Las elecziuns regularas tras il parlament vegnan remplazzadas cun ina decisiun unica tras la sort. Tras la casualidad na daventan betg necessariamain las personas las pli adattadas derschadras e derschaders, mabain quellas e quels che han la fortuna la pli gronda. L'elecziun da las derschadras e dals derschaders tras la sort è nunenconuschenta en noss sistem giuridic e cuntrafa a la tradiziun politica da la Svizra. Betg in unic chantun na nominescha sias autoritads giudizialas cun trair la sort.

Represchentanza equilibrada en privel

Per l'elecziun resguarda il parlament oz tradiziunalmain la forza electorala da las partidas politics (proporz da las partidas). Uschia èsi garanti che las differentas tendenzas socialas e las diversas tenutas politics èn represchentadas en moda equilibrada en il Tribunal federal. Quai rinforza l'acceptanza da la giurisdicziun tar la populaziun. En la procedura electorala actuala po il parlament er resguardar ulteriurs criteris, sco la schlattaina, la vegliadetgna u la derivanza. Tut quai n'è betg garanti tras ina procedura da sort, u betg en la medema dimensiun. Anzi, ins sto temair che tschertas partidas, tenutas da valurs, regions dal pajais u ina schlattaina sajan per lung temp fermamain surrepreschentadas u sutrepreschentadas en il Tribunal federal.

L'appartegnientscha ad ina partida procura per trasparenza

Mintga derschadra e derschader dispona d'experientschas personalas, culturalas e socialas. Quellas sa mussan en tenutas da basa politicas, independentamain dal fatg, sche la derschadra u il derschader fa part d'ina partida u betg. Tras l'appartegnientscha ad ina partida daventan questas tenutas da basa transparentas.

Il Tribunal federal è oz independent

Tenor il comité d'iniziativa giuditgeschan las derschadras ed ils derschaders en dependenza da las partidas, perquai ch'ellas ed els ston temair da betg pli vegnir reelegids. Quai na correspunda betg a la realitad. La pratica mussa che las derschadras federalas ed ils derschaders federals giuditgeschan independentamain. Questa independenza è protegida da la Constituziun. Ultra da quai n'èsi anc mai stà uschia ch'il parlament n'ha betg reelegì ina derschadra federala u in derschader federal pervia d'ina sentenza.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'Iniziativa da giustizia.

Na

[🔗 admin.ch/iniziativa-da-justitia](https://www.admin.ch/iniziativa-da-justitia)

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Nominaziun da las derschadras federalas e dals derschaders federal en ina procedura da sort (Iniziativa da giustia)» dals 18 da zercladur 2021

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suenter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Nominaziun da las derschadras
federalas e dals derschaders federal en ina procedura da sort (Iniziativa da giustia)»
ch'è vegnida inoltrada ils 26 d'avust 2019²,
suenter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 19 d'avust 2020³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 26 d'avust 2019 «Nominaziun da las derschadras federalas e dals derschaders federal en ina procedura da sort (Iniziativa da giustia)» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 145 Durada d'uffizi

¹ Ils commembers dal Cussegl naziunal e dal Cussegl federal sco er la chanceliera u il chancelier da la Confederaziun vegnan elegids per quatter onns. La durada d'uffizi da las derschadras e dals derschaders dal Tribunal federal finescha tschintg onns suenter ch'els han cuntanschi la vegliadetgna ordinaria da renta.

² Sin dumonda dal Cussegl federal po l'Assamblea federala plenara – cun ina maiortad da las votantas e dals votants – revocar ina derschadra u in derschader dal Tribunal federal, sche quella u quel:

- a. ha violà grevamain las obligaziuns d'uffizi; u
- b. ha pers per adina l'abilitad d'ademplier ses uffizi.

¹ SR 101

² BBI 2019 6271

³ BBI 2020 6821

Art. 168 al. 1

¹ L'Assamblea federala elegia ils commembers dal Cussegl federal, la chanceliera federala u il chancelier federal sco er il general.

Art. 188a Nominaziun da las derschadras e dals derschaders dal Tribunal federal

¹ Las derschadras ed ils derschaders dal Tribunal federal vegnan nominads en ina procedura da sort. La procedura da sort sto vegnir concepida uschia che las linguas uffizialas èn represchentadas adequatamain en il Tribunal federal.

² L'admissiun a la procedura da sort sa drizza exclusivamain tenor criteris objectivs da la qualificaziun professiunala e persunala per l'uffizi da derschadra u da derschader dal Tribunal federal.

³ Davart l'admissiun a la procedura da sort decida ina cumissiun spezialisada. Las commembras ed ils commembers da la cumissiun spezialisada vegnan elegids dal Cussegl federal per ina unica perioda d'uffizi da 12 onns. En lur activitad èn ellas ed els independents d'autoritads e d'organisaziuns politicas.

Art. 197 cifra 12⁴

12. Disposiziun transitorica tar ils art. 145 (Durada d'uffizi), 168 al. 1 e 188a (Nominaziun da las derschadras e dals derschaders dal Tribunal federal)

Derschadras ordinarias e derschaders ordinaris dal Tribunal federal ch'èn en uffizi il mument ch'ils artitgels 145, 168 alinea 1 e 188a entran en vigur, pon restar en uffizi anc fin la fin da l'onn, ch'els han cumplenì il 68. onn da vegliadetgna.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar l'iniziativa.

⁴ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

Detagls

Midada dals 19 da mars 2021 da la Lescha COVID-19

Situaziun da partenza

Suenter l'erupziun da la pandemia dal coronavirus la primavera 2020 ha il Cussegl federal stuì reagir svelt. El ha prendì vastas mesiras per franar la pandemia e per mitigiar sias consequenzas per la sanadad, per l'economia e per la societad. Al cumenzament ha el per part stuì decretar dretg d'urgenza, perquai ch'il virus sa derasava rasantamain e perquai ch'i duvrava decisius sveltas. Questa pussaivladad ha el tras la Constituziun federala. A partir dals 25 da settember 2020 ha el pudì sa basar sin la Lescha COVID-19. Questa lescha è vegnida concludida dal parlament e messa en vigur immediatamain. La pandemia è restada incalculabla, uschia ch'il parlament ha adattà la lescha al svilup a chaschun da mintga sessiun: ils 18 da december 2020, ils 19 da mars 2021 ed ils 18 da zercladur 2021.¹

Segunda votaziun davart questa lescha

Davart la Lescha COVID-19 èsi gia vegnì votà ina giada. Cunter la versiun dals 25 da settember 2020 era reussi il referendum. En la votaziun dals 13 da zercladur 2021 è la lescha vegnida acceptada cun 60 pertschient da las vuschs. Er cunter las midadas dals 19 da mars 2021 è reussi il referendum, uschia ch'i vegn ussa votà davart questas adattaziuns.

¹ Situaziun a la fin da redacziun da las «Explicaziuns dal Cussegl federal» (25 d'avust 2021).

Arguments dals comités da referendum	→	34
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	36
Text da votaziun	→	38

Dapli agid financial

En il decurs da la pandemia èsi sa mussà ch’i dovra dapli agids financials. Las midadas da la Lescha COVID-19 resguardan quai. Concretamain votain nus davart las suandantas mesiras financialas:

- extensiuin da l’agid per cas da direzza sin interpresas supplementaras che han stui serrar transitoricamain lur portas u che han subì grondas perditas da la svieuta pervia da la pandemia
- extensiuin da la cumpensaziun dal gudogn per personas cun activitad da gudogn independenta; il dretg d’ina cumpensaziun dal gudogn pervia dal coronavirus ha da nov, tgi che ha ina reducziun da la svieuta da 30 pertschient (avant 40 pertschient)
- extensiuin da l’indemisaziun per lavur reducida per impedir desditgas e per salvar plazzas da lavur
- diarias supplementaras da l’assicuranza cunter la dischoccupaziun per personas dischoccupadas
- indemisaziuns per occurrenzas publicas d’impurtanza surchantunala ch’èn vegnidas u che vegnan annulladas pervia dal coronavirus
- cundiziuns main severas per agids financials a clubs da sport professionals
- extensiuin dals agids financials per instituziuns da la tgira d’uffants complementara a la famiglia che han stui serrar lur portas pervia dal coronavirus; da nov vegnan sustegnidas er instituziuns publicas
- extensiuin da l’agid financial per la cultura e per personas che lavuran sin il champ cultural sin artistas ed artists independents
- golvaziun da perditas da reclama da las staziuns da radio e da televisiun privatas fin ad in tschert import

Ulteriuras adattaziuns al svilup

Per tegnair pass cun il svilup da la pandemia n’ha il parlament integrà ils 19 da mars 2021 betg mo las disposiziuns concernent las mesiras financialas en la lescha, mabain er ils suandants puncts:

Sistem da contact tracing

Il contact tracing è reglè en la Lescha d’epidemias e tutga gia oz a la competenza dals chantuns. Tras la cumplettaziun da la Lescha COVID-19 ha la Confederaziun survegni l’incumbensa da procurar – en collavuraziun cun ils chantuns – per in sistem da contact tracing che funcziuna en tut la Svizra e che observa

la protecziun da datas. La Confederaziun po obligar ils chantuns da meglierar la retrofastisaziun da las infecziuns. Ella indemnisescha ils custs respectivs als chantuns.

Certificat COVID

Il parlament ha stgaffi la basa legala per in certificat COVID che vegn reconuschì sin plaun internaziunal. Il certificat è facultativ e stat a disposiziun a tuts. El permetta da documentar en moda unitara e nunfalsifitgbla ina vaccinaziun cunter COVID-19, ina malsogna passentada u in test negativ. Auters pajais, ed er la UE, han medemamain stgaffi ina tala cumprova e l'applitgeschan en il mintgadi per part en moda pli vasta che la Svizra. Il certificat na facilitescha perquai betg mo viadis a l'exteriur, mabain er il segiurn en la destinaziun. En Svizra gida il certificat a reducir la ristga epidemiologica da tschertas occurrenz, uschia che quellas na ston betg vegnir scumandadas. Sche la situaziun daventass puspè bler mendra, pudess il diever dal certificat er gidar ad impedir serradas sco durant la primavaira 2020 u durant l'emprim mez onn 2021. Fin la stad 2021 èn vegnids emess var 7,5 milliuns certificats.²

Liberaziun da la quarantina

Las adattaziuns dal mars 2021 portan er facilitaziuns a personas vaccinas e guaridas. Ellas na ston betg pli ir en quarantina, suenter ch'ellas han già contact cun ina persona cun in test positiv.

Promoziun da tests

Las adattaziuns da la Lescha COVID-19 dal mars 2021 preciseschon la finanziaziun dals tests da COVID tras la Confederaziun. Ella duai promover tests da COVID e surpigliar ils custs betg cuvrids.

Bains medicinalis impurtants

La lescha permetta al Cussegl federal tant da cumprar sco er da laschar producir bains medicinalis impurtants. Sin basa da quai ha el incumbensà l'Uffizi federal da sanadad publica ed Innosuisse da realisar in program per promover il svilup e la produziun da medicaments cunter COVID-19. Quest program dura fin la fin da l'onn 2022.

2 Situaziun a la fin da redacziun da las «Explicaziuns dal Cussegl federal» ([📄 covid19.admin.ch](https://covid19.admin.ch) > Rumantsch > Survista).

Dretgs politics

Il parlament ha concludì che betg mo las sottascripziuns per referendums, mabain da nov er per iniziativas dal pievel pon vegnir inoltradas temporarmain senza attestaziun da la vischnanca. Quest pass è vegnì fatg per mantegnair ils dretgs democratics fundamentals, perquai ch'igl è pli difficil da rimnar sottascripziuns durant la situaziun actuala.

Prescripziuns per il Cussegl federal

Tras la midada dals 19 da mars 2021 èn vegnidas introducidas prescripziuns supplementaras per il Cussegl federal. El sto integrar las regenzas chantunalas anc pli fitg en sia politica da crisis. Plinavant sto el tegnair las restricziuns da la vita economica e sociala sin in nivel uschè bass sco pussaivel. Perquai ston la Confederaziun ed ils chantuns trair a niz cumplainamain las pussaivladads da tests, da vaccinaziuns e dal contact tracing.

Tge capita en cas d'in «na»?

La votaziun da la fin da november 2021 sa referescha mo a las midadas dals 19 da mars 2021 da la Lescha COVID-19. Las ulteriuras disposiziuns da la lescha restan en vigur independentamain dal resultat da la votaziun. Sch'il pievel refusa questas midadas, perdan ellas in onn pli tard, pia ils 19 da mars 2022, lur vigur.³ Quai pertutgass per exempel las diarias supplementaras per personas dischoccupadas, l'extensiun da l'indemnisaziun per lavur reducida u l'indemnisaziun d'organisaturas e d'organisaturs d'occurrentas. I na pudessan vegnir emess nagins certificats COVID pli, er betg per viadis e per segurns a l'exterior. Plinavant na fissan ils programs per promover bains medicinals impurtants betg pli pussaivels.

Mesiras independentas da la Lescha COVID-19

Per cumbatter cunter la pandemia sa basa il Cussegl federal en emprima lingia sin la Lescha d'epidemias. Quella pussibilitescha mesiras sco l'obligaziun da purtar ina maschina en il traffic public, la serrada da tschertas instituziuns u il scumond d'occurrentas. Questas mesiras pudessan vegnir continuadas u reintroducidas, er sche la midada da la Lescha COVID-19 vegniss refusada.

Arguments

Comités da referendum

Nus schain na a questa revisiun da la lescha nunnecessaria ed extrema. Per ans proteger cunter COVID u cunter autras malsognas bastan las leschas existentas. I na dovra nagins ulteriurs engrevgiaments extremis tras ina nova revisiun da la lescha, perquai che quella maina ad ina spartiziun da la Svizra ed ad ina surveglianza massiva da nus tuttas e tuts. Pertge?

Sforz indirect da sa laschar vaccinar per tuttas e tuts

La revisiun da la lescha nunnecessaria chaschuna che las prescripziuns severas da quarantina valan exclusivamain per personas che na vulan u che na pon betg sa laschar vaccinar. Il medem mument duain las restricziuns per las personas vaccinas vegnir abolidas – quai, schebain ch’ellas pon anc adina esser contagiusas. Quai è spira discriminaziun che na sa lascha betg motivar or da l’optica da la medischna. Quai n’è betg svizzer. Persunas perdan lur plazza da lavur, perquai ch’ellas na vulan betg sa laschar vaccinar. Quai maina ad in sforz indirect da sa laschar vaccinar per tuttas e tuts e statuescha in exempel privlus per l’avegnir.

Spartiziun da la Svizra

Tar ils engrevgiaments extremis tutga er l’introducziun d’in certificat COVID, senza il qual personas saunas na pon betg pli sa participar cumplainamain a la vita sociala ed economica. Nagins matschs da ballape, nagins openairs e.u.v. per tuttas e tuts che n’han nagin passaport da sanadad statal inutil. Quai è malgist, maina ad ina spartiziun da la societad e periclitescha la pasch sociala.

Surveglianza electronica da massa

La lescha pretenda che la Confederaziun garanteschia «in contact tracing cumplessiv, efficaci e digital» en tut la Svizra. Tenor la lescha sto il Cussegl federal pia introducir questa surveglianza digitala cumpletta da tut las burgaisas e tut ils burgais. Cun quai survegnin nus relaziuns chinaisas en Svizra.

Extensiun da la pussanza dal Cussegl federal

Da nov hai num en la lescha: «Il Cussegl federal fixescha ils criteris e las valurs directivas per las restricziuns e per las facilitaziuns da la vita economica e sociala.» Il Cussegl federal survegn uschia la controlla da tut la vita da las burgaisas e dals burgais.

N'As laschai betg trumpar!

Las leschas existentas bastan per ans proteger cunter pandemias. Ed: er senza la revisiun nunnecessaria ed extrema pudain nus viagnar a l'exteriur. N'As laschai pia betg trumpar! Procurai che nossa Svizra restia vinavant in pajais, en il qual tuttas e tuts han ils medems dretgs e nua che nagin na vegn surveglià. Schai perquai na a la revisiun da la Lescha COVID-19!

Recumandaziun dals comités da referendum

Perquai recumondan ils comités da referendum:

Na

 covidgesetz-nein.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

La Lescha COVID-19 pussibilitescha da sustegnair las personas e las interpresas ch'èn spezialmain pertutgadas da la pandemia. Las midadas da la lescha dals 19 da mars 2021 èn necessarias, perquai ch'igl ha duvrà dapli agids finanziaziels pervia dal svilup da la pandemia. Il certificat COVID facilitescha considerablament da far viadis e reducescha la ristga a chaschun d'occurrènz. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan las midadas particularmain per ils suandants motifs:

Il certificat COVID impedescha scumonds e serradas

Il certificat COVID facilitescha viadis e segiurns a l'exteriur e pussibilitescha occurrènz. Il certificat è segir, facultativ e stat a disposiziun a tuts: tgi che n'è betg vaccinà u betg guarì, po sa laschar testar. In'obligaziun da vaccinaziun na stat pia betg en discussiun. Senza certificat daventassi fitg difficil da far viadis. Senza certificat stuessan – tut tenor il svilup da la pandemia – occurrènz grondas cun public vegnir scumandadas, ed eventualmain stuessi schizunt vegnir examinà da decretar novas serradas.

Sviluppar vinavant il contact tracing

Il contact tracing è in element central per dumagnar la pandemia. El permetta d'interrumper svelto las chadainas d'infeziun. Grazia a la lescha po la Confederaziun sustegnair finanziaimain ils chantuns, ed il contact tracing po vegnir sviluppà vinavant cuntinuadamain e digitalisà anc pli fitg. La protecciun da datas severa resta garantida.

La cundecisiun democratica è garantida

La Lescha COVID-19 è resultada en il rom d'ina procedura democratica ordinaria – quai vala er per las midadas dals 19 da mars. La lescha concludida dal parlament fixescha cleras directives per il Cussegl federal, permetta da dar dumogn cuminaivlamain a la crisa e garantescha la cundecisiun democratica.

Agid urgent per umans e per interpresas

Bleras interpresas, personas cun activitad da gudogn independenta, personas che lavuran sin il champ cultural, clubs da sport u canortas d'uffants han già grondas reducziuns da la svieuta pervia da la pandemia u han stui serrar temporarmain lur portas. Grazia a l'extensiuin dals programs d'agid finanziel da la Confederaziun e dals chantuns vegnan ellas ed els meglier tras la crisa. Per l'ulteriur cumbat cunter la crisa dovri questa basa legala.

Segirezza da planisaziun per interpresas

Las interpresas pon quintar er vinavant cun in sustegn supplementar per la lavur reducida. Las organisaturas ed ils organisaturs pon realisar occurrenz, e quai savend che lur perditas èn per part cuvridas, sche l'occurrenza vegn annullada pervia da la pandemia. Grazia a la midada da la Lescha COVID-19 dals 19 da mars pon las interpresas planisar a lunga vista. In «na» purtass gronda malsegirezza ad ellas ed er a lur emploias ed emploiads.

Periclitaziun da la superaziun da la crisa

La pandemia resta incalculabla. Il Cussegl federal, il parlament ed ils chantuns han mussà ch'els tegnan las restricziuns sin in nivel uschè bass sco pussaivel e valiteschan autamain l'atgna responsabladad. Sche las midadas da la lescha vegnissan refusadas, periclitass quai la superaziun da la crisa.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motifs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada dals 19 da mars 2021 da la Lescha COVID-19.

Gea

 admin.ch/midada-lescha-covid-19

Text da votaziun

**Lescha federala
davart las basas legalas da las ordinaziuns dal Cussegl federal
per superar l'epidemia da COVID-19 (Lescha COVID-19)
(cas da direzza, assicuranza cunter la dischoccupaziun,
tgira d'uffants complementara a la famiglia, persunas
che lavuran sin il champ cultural, occurrenzas)
Midada dals 19 da mars 2021**

*L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 17 da favrer 2021¹,
concluda:*

I

La Lescha COVID-19 dals 25 da settember 2020² vegn midada sco suonda:

Art. 1 al. 2bis e 3

^{2bis} Il Cussegl federal s'orientescha als princips da la subsidiaridad, da l'efficacitad e da la proporziunalitad. El concepescha sia strategia uschia che la restricziun da la vita economica e sociala è uschè miaivla ed uschè curta sco pussaivel, suenter che la Confederaziun ed ils chantuns han exaurì tut las pussaivladads da concepts da protecziun, da strategias da test e da vaccinaziun sco er dal contact tracing.

³ El integrescha las regenzas chantunalas e las federaziuns da tetg dals partenaris socials en l'elavuraziun da mesiras che pertutgan lur cumpetenza.

Art. 1a Criteris e valurs directivas

Il Cussegl federal fixescha ils criteris e las valurs directivas per las restricziuns e per las facilitaziuns da la vita economica e sociala. Ultra da la situaziun epidemiologica resguarda el er las consequenzas economicas e socialas.

Art. 2 al. 1

¹ Per sustegnair l'execuziun dals dretgs politics po il Cussegl federal prevair che referendum ed iniziativas cun il dumber necessari da sutscriptiuns, dentant er senza l'attestaziun dal dretg da votar, ston vegnir inoltrads a la Chanzlia federala entaifer il termin da referendum e d'iniziativa.

¹ BBI 2021 285

² SR 818.102

Art. 3 al. 2 lit. e, 6 e 7

² Per garantir in provediment sufficient da la populaziun cun bains medicinal impurtants po el:

- e. laschar procurar u producir sez bains medicinal impurtants; el regla en quest cas la finanziaziun da l'acquisiziun u da la produenziun sco er la restituziun dals custs tras ils chantuns e tras las instituziuns, als quals ed a las qualas vegnan consegnads ils bains;

⁶ La Confederaziun promova la realisaziun da tests da COVID-19 e surpiglia ils custs betg cuvrids. Il Cussegl federal regla ils detagls en collavuraziun cun ils chantuns.

⁷ La Confederaziun prenda las suandantas mesiras en stretga coordinaziun cun ils chantuns:

- a. in contact tracing cumplessiv, efficaci e digital;
- b. in monitoring quotidian sco basa per decisziuns en in plan da stgalims per schlucar u per render pli severas las mesiras;
- c. las mesiras, ils criteris e las valurs da toleranza s'orienteschan a las experientschas nazionalas ed internaziunalas da la scienza, en spezial er areguard la reduenziun da la transmissiun dal virus tras erosols;
- d. in plan da vaccinaziun che garantescha fin il pli tard la fin da matg 2021 ina vaccinaziun d'in dumber uschè grond sco pussaivel da las persunas che vulan sa laschar vaccinar;
- e. pussaivladads da schlucar, da reducir u d'abolir la quarantina pass per pass, sch'i po vegnir garantì cun alternativas sco la vaccinaziun, tests regulars u autras mesiras che la derasaziun possia vegnir reducida en ina moda cumparegliabla.

Art. 3a *Persunas vaccinas*

¹ Las persunas ch'èn vaccinas cun in vaccin cunter COVID-19 ch'è admess e che protegia cumprovadamain cunter la transmissiun, na vegnan betg tramessas en quarantina.

² Il Cussegl federal po prevair excepziuns.

Art. 3b *Sistem da test e da contact tracing*

En collavuraziun cun ils chantuns garantescha la Confederaziun in sistem da test e da contact tracing (sistem TTIQ³) che funcziuna en tut la Svizra. Per quest intent po ella en spezial:

- a. obligar ils chantuns da meglierar en il contact tracing la situaziun da datas concernent clusters e funtaunas d'infeziun suspectadas (retrofastisaziun) ed indemnisar ils chantuns per ils custs correspondent;

³ TTIQ = testar, tracing, izolaziun, quarantina

- b. metter a disposiziun meds finanzials subsidiars da la Confederaziun che pon vegnir deliberads da tut temp, sch'il sistem TTIQ na funcziuna betg pli en in chantun.

Art. 4 al. 3 e 4

³ Il Cussegl federal garantescha che – malgrà las serradas uffizialas dals manaschis gastronomicis – glied da professiun dal sectur agricul e dal sectur da construcziun sco er mastergnantas e mastergnants e persunas che lavuran en la montascha hajan la pussaivladad da mangiar en manaschis gastronomicis. I valan las medemas cundiziuns areguard las mesiras da protecziun ed areguard las uras d'avertura sco per cantinas d'interpresas privatas e d'instituziuns publicas.

⁴ Il Cussegl federal garantescha ch'i stettian – malgrà las serradas uffizialas dals manaschis gastronomicis – a disposiziun avunda installaziuns sanitaras a las manischnzas ed als manischnzs da camiuns e ch'ellas ed els possian mangiar en manaschis gastronomicis.

Art. 4a Pass en il mund da lavur

Il Cussegl federal po promover mesiras dals chantuns che han l'intent da facilitar als giuvenils, che bandunan la scola, il pass en il mund da lavur, ch'è daventà pli difficil pervia da l'epidemia da COVID-19.

Art. 6a Cumprovas da vaccinaziun, da test e da guariziun

¹ Il Cussegl federal fixescha las pretensiuns envers la cumprova d'ina vaccinaziun cunter COVID-19, d'ina guariziun da COVID-19 u d'in resultat dal test da COVID-19.

² La cumprova sto vegnir concedida sin dumonda.

³ La cumprova sto esser persunala, nunfalsifitgbla, controllabla observond la protecziun da datas e concepida uschia che l'autenticidad e la valaivladad da las cumprovas possia vegnir controllada mo en moda decentrala u locala e ch'ella possia vegnir duvrada sche pussaivel per sortir da la Svizra en auters pajais e per returnar en Svizra d'auters pajais.

⁴ Il Cussegl federal po reglar la surpigliada dals custs da la cumprova.

⁵ La Confederaziun po metter a disposiziun als chantuns sco er a terzas persunas in sistem per emetter cumprovas.

Art. 8a Facilitaziuns chantunalas

Il Cussegl federal conceda facilitaziuns a chantuns che demussan ina situaziun epidemiologica stabila u regressiva e che applitgeschan ina strategia da test da COVID-19 u autras mesiras adattadas per dumagnar l'epidemia.

Art. 11 al. 2 emprima frasa, 4 segunda frasa, 7 terza frasa ed 11 terza frasa

² Per sustegnair las interpresas culturalas e las persunas che lavuran sin il champ cultural po l'Uffizi federal da cultura (UFC) far cuvegns da prestaziun cun in u cun plirs chantuns. ...

⁴ ... La Confederaziun metta a disposiziun a Suisseculture Sociale – sin basa d'ina cuvegna da prestaziun – ils meds finansials ch'èn necessaris per pajar las prestaziuns finansialas.

⁷ ... La Confederaziun metta a disposiziun a las federaziuns da tetg – sin basa da cuvegns da prestaziun – ils meds finansials ch'èn necessaris per las indemniziuns.

¹¹ ... El procura che tut las persunas che lavuran sin il champ cultural, en spezial er las persunas independentas, survegnian access a l'indemniziun da las perditas.

Art. 11a Mesiras pertutgant occurrenzas publicas

¹ La Confederaziun po sa participar sin dumonda als custs betg cuvrids d'organisaturs d'occurrenzas publicas d'impurtanza surchantunala tranter il 1. da zercladur 2021 ed ils 30 d'avrigl 2022, che disponan d'ina permissiun chantunala e che vegnan – pervia d'ordinaziuns uffizialas – annulladas u spustadas en connex cun la superaziun da l'epidemia da COVID-19.

² Sche l'entrada n'è betg gratuita, ston ils organisaturs cumprovar che las entradas pajadas vegnian rembursadas cumplainamain en cas d'ina annullaziun.

³ La Confederaziun sa participescha als custs maximalmain en la medema dimensiun sco ils chantuns.

⁴ Resguardads vegnan ils custs da l'organisatur, che na pon betg vegnir cuvrids tras autras mesiras da sustegn dal maun public, tras assicuranzas u tras cuvegns da stornar.

⁵ La Confederaziun po consultar ils chantuns e terzas persunas per l'execuziun. La consultaziun da terzas persunas vegn fatga en la procedura directa tenor l'artitgel 21 da la Lescha federala dals 21 da zercladur 2019⁴ davart las acquisiziuns publicas.

⁶ Il Cussegl federal regla ils detagls en l'ordinaziun, en spezial l'obligaziun d'informaziun da l'organisatur sco er ils custs che l'organisatur sto surpigliar. L'artitgel 12a vala tenor il senn per las mesiras en il sector d'occurrenzas.

⁷ Il sustegn d'occurrenzas regiunalas e locals è chausa dals chantuns.

Art. 12 al. 1, 1ter – 1septies, 2, 2quater, 3, 6 e 7

¹ Sin dumonda d'in u da plirs chantuns po la Confederaziun sustegnair finansialmain las mesiras per cas da direzza da quests chantuns per interpresas singulas, per societads da persunas u per persunas giuridicas cun sedia en Svizra (interpresas), ch'èn vegnidas fundadas u che han cumenzà cun lur activitad commerziala avant il

§

1. d'october 2020 e che avevan lur sedia il 1. d'october 2020 en il chantun respectiv e ch'èn stadas pertutgadas spezialmain da las consequenzas da COVID-19 pervia da la natira da lur activitad economica e ch'èn pervia da quai in cas da direzza, en spezial interpresas en la chadaina da valurisaziun da la branscha d'events, dals commerziants da fiera, dals furniturs da servetschs da la branscha da viadi, manaschis da gastronomia e d'hotellaria sco er manaschis turistics.

^{1ter} La concessiun d'ina mesira per cas da direzza premetta che l'interpresa sustegnida fetschia il sequent per l'onn da gestiun, en il qual la mesira per cas da direzza vegn pajada sco er per ils 3 onns suandants:

- a. na distribuescha naginas dividendas e tantiemas u concluda da betg distribuir talas; e
- b. na restituescha nagins u concluda da betg restituir apports da chapital.

^{1quater} La Confederaziun paja als chantuns ina quota da finanziaziun da:

- a. 70 pertschient a lur mesiras per cas da direzza tenor l'alinea 1 a favur d'interpresas cun ina svieuta annuala da fin 5 milliuns francs;
- b. 100 pertschient a lur mesiras per cas da direzza tenor l'alinea 1 a favur d'interpresas cun ina svieuta annuala da passa 5 milliuns francs.

^{1quinquies} Per mesiras per cas da direzza a favur d'interpresas cun ina svieuta annuala da passa 5 milliuns francs relascha il Cussegl federal prescripziuns spezialas concernent:

- a. ils mussaments che ston vegnir pretendids;
- b. la calculaziun da las contribuziuns; la contribuziun sto s'orientar als custs betg cuvrids ch'èn resultads tras la reducziun da la svieuta;
- c. las limitas maximalas per contribuziuns; per interpresas cun ina reducziun da la svieuta da pli che 70 pertschient prevesa il Cussegl federal contribuziuns maximalas pli autas;
- d. l'atgna prestaziun che sto vegnir furnida da las proprietarias e dals proprietaris da las interpresas, sche l'import surpassa 5 milliuns francs; tar la calculaziun da l'atgna prestaziun vegnan resguardadas las atgnas prestaziuns ch'èn vegnidadas furnidas dapi il 1. da mars 2020, sco er l'alinea 1bis;
- e. la liquidaziun d'emprests, da cauziuns e da garantias.

^{1sexies} La premissa per sustegnair mesiras chantunalas per interpresas cun ina svieuta annuala da fin 5 milliuns francs è quella, che las pretensiuns minimalas da la Confederaziun vegnian observadas. Per interpresas cun ina svieuta annuala da passa 5 milliuns francs ston las premissas dal dretg federal vegnir observadas en tut ils chantuns senza midadas; resalvadas restan mesiras per cas da direzza d'in chantun che van pli lunsch e che quel finanziaescha cumplettaimenz.

^{1septies} Interpresas cun ina svieuta annuala da passa 5 milliuns francs che realiseschan l'onn, durant il qual ina contribuziun betg restituibla vegn pajada, in gudogn annual suttaless a la taglia tenor ils artitgels 58–67 da la Lescha federala dals 14 da

december 1990⁵ davart la taglia federala directa, transfereschan quel al chantun competent; quai però mo en la dimensiun da la contribuziun survegnida. Il chantun transmetta a la Confederaziun 95 pertschient dals meds finanzials obtegnids. Il Cussegl federal regla ils detagls, en spezial, co che las perditas da l'onn precedent vegnan resguardadas e co ch'ellas vegnan tractadas en la contabilitad.

² Per cumplettar ils agids finanzials tenor l'alinea 1^{quater} litera a po la Confederaziun pajar a chantuns pertutgads spezialmain contribuziuns supplementaras a favur da mesiras chantunales per cas da direzza, senza ch'ils chantuns sa participeschian finanzialmain a questas contribuziuns supplementaras. Il Cussegl federal regla ils detagls.

^{2quater} Resguardond la premura duida e per accelerar la liquidaziun èsi admiss da far pajaments a quint en la dimensiun dals dretgs probabels.

³ *aboli*

⁶ Sch'in chantun survegn meds finanzials federals per sias mesiras per cas da direzza, ston tut las interpresas cun sedia en il chantun vegnir tractadas en moda eguala, independentamain dal fatg, en tge chantun ch'ellas pratitgeschan lur activitad commerziala.

⁷ Per ademplir lur incumbensas pon ils chantuns introducir autonomamain proceduras civilas e penalas tar las autoritads da persecuziun penala e tar las dretgiras responsablas e sa constituir sco accusaders privats en proceduras penalas; els han tut ils dretgs e tut las obligaziuns ch'èn colliads cun quai.

Art. 12b al. 5, 6 lit. b sisavla frasa e c, 7 terza frasa sco er 9

⁵ *aboli*

⁶ Las contribuziuns èn colliadas cun las suandantas cundiziuns:

- b. ... Sch'il club na reducescha betg ils salaris u na reducescha ils salaris betg en la dimensiun necessaria, survegn el ina contribuziun che importa maximalmain 50 pertschient da las entradas da bigliets tenor l'artitgel 4 ch'el ha pers.
- c. La summa totala dals salaris da tut ils collavurats sco er da tut las giugadras e da tut ils giugaders a norma da la stagiun 2019/2020 dastga crescher durant 5 onns suenter la retschavida da las contribuziuns maximalmain en la dimensiun da l'augment da l'index naziunal dals pretschs da consum; il Cussegl federal po prevair excepziuns per clubs che avanzan en ina liga pli auta.

⁷ ... El po decretar disposiziuns per impedir abus.

⁹ Dumondas per gieus tranter ils 29 d'october 2020 ed ils 31 da december 2020 pon vegnir inoltradas fin ils 30 d'avrigl 2021.

Art. 14 al. 1 lit. d ed 1bis

¹ Il Cussegl federal prenda las suandantas mesiras en il sector da las medias:

- d. l'Uffizi federal da communicaziun po – sin dumonda – conceder pajaments or da la taxa da radio e televisiun a las suandantas interpresas privatas da radio e da televisiun:
 1. staziuns da radio commercialas cun ina concessiun MF valaivla,
 2. staziuns da radio complementaras cun ina concessiun,
 3. staziuns da televisiun regiunalas concessiunadas.

^{1bis} Ils pajaments tenor l'aleina 1 litera d vegnan fatgs sin basa da la diminuziun cumprovada da las entradas da reclama e da sponsuradi tranter ils onns 2019 e 2021. En quest connex vegnan pajads maximalmain 20 milliuns francs. La premissa per survegnir quest agid è la garanzia en scrit dals retschaviders da l'agid envers l'Uffizi federal da communicaziun da restituir ils daners obtegnids, sch'ina dividenda vegn sbursada per l'onn 2021.

Art. 15 al. 1 segunda frasa

¹ ... Mo persunas cun ina perdita da gudogn u da salari che han ina perdita da la svieuta d'almain 30 pertschient en lur interpresa en cumparegliaziun cun la svieuta media dals onns 2015–2019 valan sco restrenschidas decisivamain en lur activitad da gudogn.

Art. 17 al. 1 lit. h sco er 2 e 3

¹ Il Cussegl federal po decretar disposiziuns che divergeschan da la Lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁶ davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun (LADI) davart:

- h. la durada maximala da l'indemnisaziun per lavur reducida tenor l'artitgel 35 alinea 2 LADI.

² Tut las persunas che han il dretg da survegnir prestaziuns tenor la LADI survegnan supplementarmain maximalmain 66 diarias per las periodas da controlla mars, avrigl e matg 2021. Il dretg actual dal dumber maximal da diarias tenor l'artitgel 27 LADI na vegn betg engrevgià tras quai.

³ Per las persunas assicuradas che han il dretg da diarias supplementaras tenor l'aleina 2, vegn il termin general per retrair las prestaziuns prolungà per il temp, durant il qual las diarias supplementaras vegnan retratgas. Il termin general per la perioda da contribuziun vegn prolungà sche necessari per la medema durada.

Art. 17b Preannunzia, durada e concessiun retroactiva da la lavur reducida

¹ En divergenza da l'artitgel 36 alinea 1 LADI⁷ na sto vegnir observà nagin termin da preannunzia per lavur reducida. La preannunzia sto vegnir renovada, sche la lavur

⁶ SR 837.0

⁷ SR 837.0

reducida dura dapli che 6 mais. A partir dal 1. da fanadur 2021 dastga lavur reducida che dura pli ditg che 3 mais vegnir permissa maximalmain fin ils 31 da december 2021. Per adattar retroactivamain ina preannunzia existenta sto vegnir inoltrada ina dumonda correspondent a l'uffizi chantunal cumpetent fin ils 30 d'avrigl 2021.

² A manaschis ch'èn pertutgads da lavur reducida pervia da las mesiras uffizialas concludidas dapi ils 18 da december 2020 vegn permiss – en divergenza da l'artitgel 36 alinea 1 LADI – il cumenzament da la lavur reducida sin dumonda retroactivamain per l'entrada en vigur da la mesira correspondent. La dumonda sto vegnir inoltrada fin ils 30 d'avrigl 2021 a l'uffizi chantunal.

³ En divergenza da l'artitgel 38 alinea 1 LADI ston ils dretgs d'indemnisaziun naschids da nov tenor ils alineas 1 e 2 vegnir fatgs valair fin ils 30 d'avrigl 2021 tar la cassa da dischoccupaziun cumpetenta.

Art. 17c Mesiras a favur d'instituziuns da la tgira d'uffants complementara a la famiglia che vegnan manadas dal maun public

¹ La Confederaziun paja agids finansials a chantuns che han cumpensà a las instituziuns da la tgira d'uffants complementara a la famiglia, che vegnan manadas dal maun public, las perditas da las contribuziuns da tgira dals geniturs ch'èn resultatadas pervia da las mesiras per cumbatter l'epidemia da COVID-19.

² Ils agids finansials cuvran maximalmain 33 pertschient da las perditas da las contribuziuns da tgira dals geniturs ch'ils chantuns han cumpensà per il temp dals 17 da mars 2020 fin ils 17 da zercladur 2020.

³ Il Cussegl federal regla ils detagls en in'ordinaziun.

Art. 17d Concessiun da pajaments anticipads

Sch'ina dumonda d'agid COVID-19 (indemnisaziun per lavur reducida, cas da direzza, sustegn sectorial) na po betg vegnir elavurada entaifer 30 dis, perquai che la calculaziun dal dretg è difficila pervia da las activitads da la persuna che ha il dretg da quest agid, pon las autoritads cumpetentas conceder pajaments anticipads sin basa d'ina procedura simplifitgada.

II

Ils decrets qua sutvart vegnan midads sco suonda:

1. Lescha dals 25 da zercladur 1982⁸ davart l'assicuranza cunter la dischoccupaziun

Disposiziun transitorica tar la midada dals 19 da mars 2021

Las persunas dischoccupadas che han cumpleni il 60. onn da vegliadetgna fin il 1. da fanadur 2021 e che han pajà almain durant 20 onns contribuziuns a la AVS, na

perdan betg il dretg da l'indemnisaziun da dischoccupaziun a partir dal 1. da schaner 2021 fin a l'entrada en vigur da la Lescha federala dals 19 da zercladur 2020⁹ davart las prestaziuns transitoricas per ils dischoccupads pli attempads.

2. Lescha federala dals 19 da zercladur 2020¹⁰ davart las prestaziuns transitoricas per ils dischoccupads pli attempads

Art. 30 al. 1bis

Senza object

III

¹ Questa lescha vegn declerada sco urgenta (art. 165 al. 1 da la Constituziun federala [Cst.]¹¹). Ella è suttamessa al referendum facultativ (art. 141 al. 1 lit. b Cst.).

² Cun resalva dals suandants alineas entra ella en vigur ils 20 da mars 2021 e vala fin ils 31 da december 2021.¹²

³ L'artitgel 17 alineas 2 e 3 vala fin ils 31 da december 2023.

⁴ L'artitgel 17 alinea 1 litera h vala fin ils 31 da december 2022.

⁵ L'artitgel 17c vala fin ils 31 da december 2022.

⁶ La valaivladad da l'artitgel 17a vegn prolungada fin ils 30 da zercladur 2021.

⁷ L'artitgel 17b alinea 1 entra en vigur retroactivamain per il 1. da settember 2020 e vala fin ils 31 da december 2021.

⁸ L'artitgel 11 alinea 2 entra en vigur retroactivamain per il 1. da november 2020 e vala fin ils 31 da december 2021.

⁹ L'artitgel 12b entra en vigur retroactivamain per il 1. da schaner 2021 e vala fin ils 31 da december 2021.

¹⁰ La cifra II entra en vigur retroactivamain per il 1. da schaner 2021 e vala fin a l'entrada en vigur da la Lescha federala dals 19 da zercladur 2020¹³ davart las prestaziuns transitoricas per ils dischoccupads pli attempads.

¹¹ L'artitgel 3 alinea 2 litera e vala fin ils 31 da december 2022.

¹² L'artitgel 6a vala fin ils 31 da december 2022.

¹³ L'artitgel 15 alinea 1 entra en vigur per il 1. d'avrigl 2021 e vala fin ils 30 da zercladur 2021.

¹⁴ L'artitgel 11a vala fin ils 30 d'avrigl 2022.

⁹ SR 837.2

¹⁰ SR 837.2

¹¹ SR 101

¹² Rectificaziun da la CdR da la AF dals 25 d'avust 2021, publicità ils 2 da sett. 2021 (AS 2021 527).

¹³ SR 837.2

**Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da votar ils 28 da november 2021 sco suonda:**

Na

Iniziativa da tgira

Na

Iniziativa da giustia

Gea

**Midada dals 19 da mars 2021
da la Lescha COVID-19**

